

2 रक्षाबन्धनदिने

एचआरटीसीबसेयानेषु महिलाः
शून्यमूल्यं यात्रापत्रं प्राप्स्यन्ति

3

संस्कृतभारत्या देहरादूननगर्या
“गृहे गृहे संस्कृतम्” इत्यस्य
उपक्रमस्य सफलं सम्पादनम्

6

कुरुक्षेत्रविश्वविद्यालयस्य
प्राच्यविद्यासंस्थाने
दशदिवसीया
पाण्डुलिपिप्रशिक्षणकार्यशाला सम्पन्ना

सर्वकारेण वर्तमानवित्तवर्षाय प्रधानमन्त्री-उज्ज्वला-योजना उपभोक्तृभ्यः अनुदानस्य अनुवर्तनं स्वीकृतम्, अस्मिन् अनुमानितव्ययः द्वादशसहस्रकोटिरूप्यकाणां भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - सर्वकारेण वर्तमानवित्तवर्षाय प्रधानमन्त्री-उज्ज्वला-योजना उपभोक्तृभ्यः अनुदानस्य अनुवर्तनं स्वीकृतम्। अस्मिन् अनुमानितव्ययः द्वादशसहस्रकोटिरूप्यकाणां भविष्यति । नवदेहल्यां प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः आध्यक्ष्ये मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयनां विषये सूचयन्, सूचना-प्रसारण-मन्त्री अश्विनी वैष्णवः अवदत् यत् अस्याः योजनायाः अन्तर्गतं

त्रयसिखल्लाक्षधिकदशकोटिपरिवाराः लाभान्विताः सञ्जाताः । सर्वकारः प्रतिवर्षं नव पुनर्भरणानां कृते प्रति द्विशतग्रामपरिमिताधिकचतुर्दश-किलोग्रामयुताय सिलिण्डर इत्यस्मै त्रिशतं रूप्यकाणां लक्ष्यीकृतं अनुदानं प्रदास्यति । आइ. ओ. सी. एल्. (ioc), बी. पी. सी. एल. (bpcl), एच. पी. सी. एल्. (hpcl) इत्यादीनां सार्वजनिकक्षेत्रस्य तैलविपणन-

सः अवदत् यत्, एल्. पी. जि. इत्यस्य विक्रयणात् प्राप्तानां न्यून-धनलाभानां कृते एतत् उपायं कृतम् अस्ति। सः अवदत् यत्, अयं पदक्रमः तैलविपणनसंस्थानां वित्तीयस्वास्थ्यं रक्षयन् वैश्विक-ऊर्जा-विपण्यां उपभोक्तृणाम् अस्थिरतायाः रक्षणाय सर्वकारस्य प्रतिबद्धतां प्रदर्शयति । केन्द्रसर्वकारेण प्राविधिक शिक्षा-योजनायां संशोधन

विकासाय च द्विशताधिकचतुस्रहस्र कोटि-रूप्यकाणां व्ययस्य आय-व्यायिक-साहाय्याय अनुमतिः प्रदत्ता। श्री वैष्णवः एतदपि सूचितवान् यत् सर्वकारेण बहु-विषयक-शिक्षायाः तथा च प्राविधिक शिक्षा-योजनायां संशोधन-विकासाय च द्विशताधिकचतुस्रहस्र कोटि-रूप्यकाणां व्ययस्य आय-व्यायिक-साहाय्याय अनुमतिः प्रदत्ता अस्ति । सः अवदत् यत्, अस्याः योजनायाः उद्देश्यं प्राविधिकशिक्षायाः गुणवत्तायाः, समानतायाः, प्रशासनस्य च औन्नत्यं वर्तते। सर्वकारेण असम-त्रिपुरा-राज्ययोः कृते विद्यमानस्य केन्द्रीय-क्षेत्रस्य विशेष-विकास-कोषस्य अन्तर्गतं चतुर्णां नूतनानां घटकानाम् अपि अनुमोदना कृता, यस्य आहत्य व्ययः सार्धद्विशताधिकचतुस्रहस्ररूप्यकाणि भविष्यति ।

इजरायल-देशस्य सुरक्षा-

मन्त्रिमण्डलेन गाजा-नगरस्य

अधिग्रहणस्य प्रस्तावः अनुमोदितः

हिमसंस्कृतवार्ता: - इजरायल-देशस्य सुरक्षा-मन्त्रिमण्डलेन प्रधानमन्त्रिणः बेञ्जामिन नेतन्याहोः गाजा-नगरस्य अधिग्रहणस्य प्रस्तावः अनुमोदितः। मन्त्रिमण्डलेन गाजायां युद्धस्य समाप्त्यर्थं पञ्च-सिद्धान्ताः अपि अनुमोदिताः, येषु हमासस्य निःशस्त्रीकरणं, सर्वेषां बन्धकानां जीवितानां मृतानां वा पुनरागमनं, गाजायाः विसे-य्तीकरणं, सम्पूर्णगाजानगरे इजरायलदेशस्य सुरक्षानियन्त्रणम्, नागरिक-प्रशासनस्य स्थापना, यद्धि न हमासम् उत वा फिलीस्तीन प्राधिकरणरहितं भविष्यति। आधिकारिकवक्तव्यानुसारेण युद्धक्षेत्रात् बहिः नागरिकजनसङ्ख्यायै मानवीयसहाय्यं वितरत् सैन्यं गाजा-नगरस्य सम्पूर्णनियन्त्रणं कर्तुं सज्जतां करिष्यति ।

बिहारे विशेषसघनपुनरीक्षणस्य अभ्यासस्य विषये विपक्षीदलानां विरोधानन्तरं संसदः द्वयोः सदनयोः कार्यजातं बाधितम् येन सदनं दिवसाय स्थगितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिहारे विशेषसघनपुनरीक्षणस्य अभ्यासस्य विषये विपक्षीदलानां विरोधानन्तरं संसदः द्वयोः सदनयोः कार्यजातं बाधितम्, येन सदनं दिवसाय स्थगितम्। लोकसभायां यदा सदनं अपराहे त्रिवादेने पुनः

आरब्धम् तदा विपक्षीय दलानां सांसदाः एसआईआर-विषये कोलाहलेन सह केन्द्रे प्रविष्टवन्तः । अध्यक्षपदाधिकारी विरोधं कुर्वतः सदस्यान् केन्द्रे रिक्तं कृत्वा पुनः स्वपीठं प्रति गन्तुं आग्रहं कृतवान्। केन्द्रीयवित्तमन्त्री निर्मलासीतारामणः पञ्चविंशत्यधिक द्विसहस्रेति आयकरविधेयकं प्रत्यावर्तुं प्रस्तावम् अयच्छत् यत् सदनेन अनुमोदितम्। सदने कोलाहलपूर्ण-दृश्यं निरन्तरं दृष्ट्वा संसदीयकार्याणां मन्त्री किरेन रिजिजुः अवदत् यत् शुक्रवासरः निजविधेयकानाम् कृते आरक्षितः अस्ति किन्तु विरोधे संलम्भाः सदस्याः तत् बाधितवन्तः

सुभाषितम्

यादृशैः सन्निविशते
यादृशांश्चोपसेवते।
यादृगिच्छेच्च भवितुं
तादृग्भवति पुरुषः॥

भावार्थ-मनुष्य जिस प्रकार के लोगों के साथ रहता है, जिस प्रकार के लोगों की सेवा करता है, जिनके जैसा बनने की इच्छा करता है, वैसा ही वह बन जाता है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ता:
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्स्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
[h|msanskritvartam](https://t.me/himsanskritvartam)
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता:

दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

चीन-भारत-एससीओ शिखरसम्मेलनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - चीनदेशेन एकत्रिंशत् अगस्ततः एकसितम्बरपर्यन्तं तियानजिन-नगरे शङ्घाई-सहयोग-सङ्गठनस्य शिखरसम्मेलने भागं ग्रहीतुं प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः आगामियात्रायाः स्वागतं कृतम् अस्ति। चीनविदेशमन्त्रालयस्य प्रवक्ता गुओ जियाकुन् इत्यनेन उक्तं यत् शिखरसम्मेलनम् एकतायाः मित्रतायाः च उपवेशनं भविष्यति, यत्र विंशतितोष्यधिकेभ्यः देशेभ्यः सहभागिता भविष्यति।

उर्वरकाणां तत्स्वरं, संग्रहणं च स्थगयितुं सर्वकारः प्रतिबद्धः - रसायन-उर्वरकमन्त्री जगतप्रकाश नड्डा

हिमसंस्कृतवार्ता: - रसायन- उर्वरक (आन्दोलननियन्त्रण) आदेशः, त्रिसप्तत्यधिक ऊनविंशतिशतं इत्येतयोः अन्तर्गतं अधिसूचितं अस्ति। मन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारेभ्यः विशेषतः नेपाल, बङ्गलादेश, म्यांमार सीमान्तेषु राज्यसर्वकारेभ्यः नियमितरूपेण अनुरोधः आवश्यक-वस्तुरूपेण घोषितम् अस्ति, कृतः यत् ते सतर्कतां वर्धयन्तु यत् उर्वरकनियन्त्रणादेशः, एफसीओ भारतात् समीपस्थदेशेषु यूरिया इत्यादीनां पंचाशीत्यधिक ऊनविंशतिशतं तथा च उर्वराणां तत्स्वरं न भवेत् ।

शिक्षकाणां, छात्राणां उपस्थितौ, शिक्षण-प्रगतौ च सर्वकारस्य प्रत्यक्षनिरीक्षणम्

रक्षाबन्धनदिने एचआरटीसीबसयानेषु महिलाः शून्यमूल्यं यात्रापत्रं प्राप्स्यन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। शनिवासरे रक्षाबन्धनस्य अवसरे राज्यस्य महिलाः एचआरटीसी बसयानेषु निःशुल्कं यात्रां करिष्यन्ति। यद्यपि यात्रापत्रं महिलाभ्यः अवश्यमेव निर्गतं भविष्यति, परन्तु तस्य मूल्यं शून्यं भविष्यति। एतेन कति महिलाः यात्रां कृतवन्तः इति ज्ञास्यति। एचआरटीसी इत्यनेन स्वसञ्चालकानां कृते ये यन्त्राणि दत्तानि तेषु शून्यमूल्यं यात्रापत्रं दातुं विशेषं प्रावधानम् अस्ति। एतेन एचआरटीसी-बस-यानेषु कति महिलाः निःशुल्कं यात्रां कृतवन्तः इति सम्पूर्णं विवरणं प्राप्स्यति। सूर्योदयात् सूर्यास्तपर्यन्तं निःशुल्कयात्रायाः सुविधा महिलाः प्राप्नुयुः। निगमस्य प्रबन्धनिदेशकेन सर्वेभ्यः उपविभागीयक्षेत्रीयप्रबन्धकेभ्यः अस्मिन् विषये निर्देशाः कृताः। तस्मिन् एव काले चालकान्, परिचालकान् च निर्देशानाम् अनुसरणं कर्तुं आदेशः दत्तः। रक्षाबन्धनदिने एचआरटीसी-प्रबन्धनस्य सर्वेषु साधारणबसयानेषु महिलाः निःशुल्कयात्रासुविधां प्राप्नुयुः। प्रातः सूर्योदयात् सायं सूर्यास्तपर्यन्तं एषा सुविधा उपलब्धा भविष्यति। अर्थात् महिलाः रात्रौ सर्वकारीयबसयानेन गच्छन्ति चेत् निःशुल्कयात्रायाः सुविधा न प्राप्नुयुः। उल्लेखनीयं यत् राज्ये महिलानां कृते एचआरटीसी बसयानेषु ५० प्रतिशतम् अपकर्षं दत्त्वा यात्रासुविधा प्रदत्ता भवति। परन्तु निगमप्रबन्धनेन रक्षाबन्धने निगमस्य सर्वेषु बसयानेषु महिलानां कृते निःशुल्कसुविधा प्रदत्ता भवति। रक्षाबन्धने निगमबसयानेषु यात्रां कर्तुं महिलाभ्यः कोऽपि भाटकं न गृह्यते। यस्मात् कारणतः स्त्रियः उत्कृष्टसु भ्रातृभिः सह मिलितुं गच्छन्ति। एच. आर. टी. सी. इत्यस्य समूहे त्रिसहस्राधिकानि बसयानानि सन्ति। रक्षाबन्धने एतादृशेषु सर्वेषु साधारणबसयानेषु महिलाः निःशुल्कयात्रासुविधां प्राप्नुयुः। राज्ये राज्यसर्वकारः विगतेभ्यः वर्षेभ्यः निगमबसयानेषु महिलाभ्यः निःशुल्कयात्रासुविधां प्रददाति। अस्मिन् समये अपि निगमप्रबन्धने निर्देशाः निर्गताः यत् सर्वेषु साधारणबसयानेषु महिलानां कृते निःशुल्कबससुविधा प्रदातव्या। उक्तदिनेषु महिलानां कृते प्रत्येकं विरामस्थाने बसयानानि स्थगितव्यानि, सूर्योदयात् सूर्यास्तपर्यन्तं महिलानां कृते निःशुल्कयात्रासुविधा प्रदातव्या इति निर्गतनिर्देशेषु उक्तम् अस्ति। निर्गतनिर्देशेषु रक्षाबन्धनसहितं भ्रातृद्वितीयादिने अपि निगमबसयानेषु महिलानां निःशुल्कबससेवाप्रदानस्य आदेशाः दत्ताः सन्ति।

संस्कृतभारत्याः पञ्जाबराज्ये होशियारपुरे गोष्ठी सम्पन्ना

होशियारपुरजनपदे संस्कृतभारत्याः पटियालानगरे जायमानस्य कार्यक्रमस्य कृते गोष्ठी सम्पन्ना यत्र साधु-आश्रमस्य छात्राः सामाजिकाः च उपस्थिताः आसन्। विशेषरूपेण कार्यक्रमस्य कृते सम्पर्काभियानस्य विषये चर्चा अपि अभवत्। प्रान्तप्रशिक्षणप्रमुखः नीरजकुमारः गोष्ठीं स्वीकृतवान्। अत्रैव संस्कृतसप्ताहोपलक्ष्ये सम्भाषणशिबिरे च प्रचलति।

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। शिक्षकाणां, छात्राणां उपस्थितेः, शिक्षणप्रगतेः च प्रत्यक्षनिरीक्षणं सर्वकारेण भविष्यति। अस्य कृते शुक्रवासरे मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः शिमलानगरस्य राज्यातिथिगृहे पीटरहोफ-इत्यत्र जियो-टैग्ड तथा जियो-फैसड् उपस्थितिः, मुख्यमंत्री डैशबोर्ड इति, जिला डैशबोर्ड इति च प्रारभत। आधाररेखाक्रमाङ्कनप्रतिवेदनमपि प्रकाशितम्। एतेन अभिभावकानां समुचितविद्यालयचयनस्य सहायता भविष्यति। निजीविद्यालयाः अपि तस्य व्याप्तिम् आगमिष्यन्ति। छात्राणां कृते सृजनात्मकव्यञ्जनस्य सशक्तं मञ्चं प्रदातुं मुख्यमन्त्री अभिनव-डिजिटल-पत्रिकायाः अपि प्रारम्भं कृतवान्। विज्ञान-प्रौद्योगिक्याः क्षेत्रे स्वप्रतिभां प्रदर्शयितुं पञ्च छात्राः अपि जापान-देशस्य भ्रमणार्थं प्रेषिताः।

हिमाचलप्रदेशस्य शिक्षायात्रायां शुक्रवासरे नूतनः अध्यायः योजितः। मुख्यमन्त्री सुक्खुः समग्रशिक्षायाः अन्तर्गतं नवीनं दूरगामी च उपक्रमं प्रारब्धवान्, यस्योद्देश्यं राज्यस्य शिक्षाव्यवस्थां पारदर्शी, उत्तरदायी, गुणात्मकं च करणीयम् वर्तते। मुख्यमन्त्री स्मार्ट-उपस्थिति-अन्तर्गतं जियो-टैग्ड, जियो-फैसड्-उपस्थिति-व्यवस्थां प्रारभ्य शिक्षक-छात्र-उपस्थितिः पारदर्शी, तकनीकीदृष्ट्या च सुदृढां कर्तुं मार्गं प्रशस्तवान्। मुख्यमन्त्री डैशबोर्ड-इत्यस्य जिला डैशबोर्ड-इत्यस्य च प्रारम्भेण राज्यात् खण्डस्तरपर्यन्तं शिक्षासम्बद्धानि सर्वाणि विवरणानि अधुना

वास्तविकसमये उपलभ्यन्ते। शिक्षासचिवः राकेशकंवरः अवदत् यत् जियो-टैग्ड स्मार्ट-उपस्थिति-प्रणाली अनैः विभागीय-सङ्गणकानुप्रयोगैः सह सम्बद्धा अस्ति, येन उपस्थिति-प्रदर्शन-सम्बद्धाः निर्णयाः विवरण-आधारिताः सटीकाः च भवितुम् अर्हन्ति। समग्रशिक्षानिदेशकः राजेशशर्मा उक्तवान् यत् मुख्यमन्त्री डैशबोर्ड-इत्यस्य तथा जिला डैशबोर्ड-इत्यस्य माध्यमेन राज्यस्य प्रत्येककोणात् शिक्षायाः विवरणं मुख्यमन्त्रीपर्यन्तं प्राप्स्यति। एतेन निर्णयप्रक्रिया अधिका प्रभावी शीघ्रं च भविष्यति। अस्मिन् अवसरे कस्तूरबा गान्धी बालिका आश्रमस्य छात्राः रक्षाबन्धनार्थं दिल्लीं प्रेषिताः। एताः छात्राः राष्ट्रपतिभवेन रक्षाबन्धने राखीबन्धनं करिष्यन्ति।

शिक्षाक्षेत्रे जातानि मूलभूत-परिवर्तनानि : रोहितठाकुरः

शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः अवदत् यत् सार्धद्वयवर्षेषु राज्ये शिक्षाक्षेत्रे मूलभूतपरिवर्तनानि आनीतानि। प्रायः ५१८७ पदस्थानेषु नियुक्तिः कृता अस्ति। सर्वकारेण विद्यालयव्याख्यातारः, टीजीटी, जेबीटी शिक्षकाणां नियुक्तिभिः साकं महाविद्यालयशिक्षकाः प्राचार्यरूपेण पदोन्नताः। अधिकाधिकशिक्षकाणां नियुक्तिप्रक्रिया आरम्भा अस्ति। विद्यालयानां समेकनस्य, संसाधनानाम् समुचितप्रयोगस्य च दिशि सर्वकारेण ठोसपदं गृहीतम् अस्ति। हिमाचलसर्वकारः कुलबजटस्य प्रायः १८ तः २० प्रतिशतं यावत् शिक्षायाः कृते व्ययति।

सत्रस्य मध्ये शिक्षकान् सेवानिवृत्तं न कर्तुं सर्वकारः विचारयति

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् शैक्षणिकसत्रस्य मध्ये शिक्षकान् सेवानिवृत्तं न कर्तुं सर्वकारः विचारयति येन बालानां शिक्षा प्रभाविता न भवति। शिक्षा, तकनीकीशिक्षा, चिकित्साशिक्षाविभागेषु एतस्याः नूतनायाः व्यवस्थायाः आरम्भार्थं विचारः प्रचलति। तस्मिन् एव काले वर्षे द्विवारं शिक्षकाणां पदोन्नतिं कर्तुं सज्जता अपि वर्तते। शुक्रवासरे राज्यस्य अतिथिगृहे

पीटरहोफ इत्यत्र ३१२ कलाशिक्षकाणां नियुक्तिपत्राणि प्रदातुं मुख्यमन्त्री तैभ्यः पुरातनवृत्तियोजनायाः (ओपीएस) लाभं दातुम् अपि घोषितवान्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् केन्द्रसर्वकारः नूतनवृत्तियोजनां पुनः आनेतुं प्रभावं करोति, परन्तु राज्यसर्वकारः स्वनिर्णयात् पृष्ठे न करिष्यति। कार्यप्रशिक्षुनीतिविषये विपक्षेण जनभ्रमणं कृतम् इति आरोपं कृत्वा मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् सेवाकार्यकालद्वयस्य अनन्तरं प्रशिक्षुणां नियमितीकरणं भविष्यति। सः अवदत् यत् शिक्षाक्षेत्रे गुणात्मकं परिष्कारम् आनेतुं कृतानां प्रयत्नानां परिणामेण सम्प्रति हिमाचलम् पञ्चमस्थानं प्राप्तवान् अस्ति। सः अवदत् यत् पूर्वसर्वकारेण केवलं राजनैतिकलाभान् प्राप्तुं बहवः विद्यालयाः उद्घाटिताः, वर्तमानसर्वकारः तु सार्वत्रिकशिक्षायाः लक्ष्यं प्राप्तुं कार्यं कुर्वन् अस्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत्, गणितं, विज्ञानं, कला संकायेषु ५,१०० टीजीटी (प्रशिक्षितस्नातकशिक्षक) पदानां नियुक्तिः सर्वकारेण कृता। छात्र-शिक्षक-अनुपातं मनसि कृत्वा राज्ये विद्यालयानां तर्कसंगतीकरणं क्रियते। अत्याधुनिकसुविधाभिः सुसज्जिताः राजीवगान्धी दिवस-आवासीय-विद्यालयाः स्थापिताः सन्ति। एतेषु शिक्षणप्रशिक्षकाः नियोजिताः भविष्यन्ति। अस्य कृते शीघ्रमेव प्रक्रिया आरम्भ्यते।

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य नेतृत्वे आदर्शावासीयकन्या संस्कृतविद्यालये, भोपालनगरे संस्कृतसप्ताहस्य भव्यायोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- प्रवेशकुमारशुक्लः भोपालम्। संस्कृतभाषायाः संस्कृत्याश्च गौरवप्रसारणाय केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य माननीय-कुलपतिना प्रो. श्रीनिवासवारखेडी-महोदयस्य नेतृत्वे अखिलभारतीयपरिसरेषु संस्कृतसप्ताहमहोत्सवस्यायोजनं प्रचलतस्ति। तदन्तर्गते भोपालस्थिते आदर्शावासीय-कन्या-संस्कृतविद्यालये अपि नानाविधैः संस्कृतिकैः शैक्षिकैः च कार्यक्रमैः सह उत्सवः सफलतया सम्पन्नः। भोपालपरिसरनिदेशकः प्रो. रमाकान्तपाण्डेयमहोदयः अस्य आयोजनस्य मार्गदर्शकः आसीत्। रंगोलप्रतियोगिता, रक्षासूत्रनिर्माणप्रतियोगिता, गीतगायनम्, श्लोकपाठः, संस्कृतिकनाट्यप्रस्तुतयः च कार्यक्रमस्य आकर्षणानि आसन्। विशेषतया रक्षाबन्धनमहोत्सवेन सह संस्कृतसप्ताहस्य समन्वयः सर्वेषां हृदयेषु हर्षं सञ्जनयामास। व्याकरणविभागाध्यक्षः प्रो. सुबोधशर्मा विद्यार्थिनं सम्बोध्य अवदत्- “यावत् अस्मिन् भूमण्डले

संस्कृतभाषा संस्कृतिश्च जीवतः, तावत् भारतस्य यशः प्रतिष्ठा च अक्षुण्णे भविष्यतः।” एवं प्रो. प्रदीपपाण्डेयमहोदयः उक्तवान्- “शिक्षा संस्कारवर्जिता अपूर्णा, संस्कारः तु संस्कृतेः अन्तःसलिले निहितः अस्ति। अतः संस्कृतस्य साधना अनिवार्या।” रक्षाबन्धनस्य महत्त्वं निरूपयन्तः वक्तारः अवदन्- “एषः पर्वः भ्रातृभगिन्योः स्नेहविश्वासयोः च प्रतीकः। प्राचीनकालेऽपि एषः केवलं पारिवारिकः नासीत्, अपि तु सामाजिकः धार्मिकश्च रक्षासंस्कारः, यत्र ऋषिभ्यः, मित्रेभ्यः, राजभ्यः च रक्षासूत्रं बध्यते स्म। अद्यापि तस्यैव संदेशः- सुरक्षा, प्रेम, कर्तव्यञ्च।” कार्यक्रमः श्रीसरस्वत्याः पूजनदीपप्रज्वलनाभ्यां विधिवत् आरब्धः, धन्यवादप्रस्तावेन च सुष्ठु सम्पन्नः। अस्य कार्यक्रमस्य समन्वयकः प्रो. सोमनाथसाहू, डॉ. नरसिंहलाल, विद्यालयस्य माननीयशिक्षकवर्गश्च उपस्थिताः आसन्। जयतु संस्कृतम्!! जयतु भारतम्!!

कलकातास्थिते श्रीसीतारामवैदिकादर्शसंस्कृत-महाविद्यालये संस्कृतसप्ताहस्य भव्यायोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता डॉ. निशिकान्तपाण्डेयः। संस्कृतभाषायाः संस्कृत्याश्च गौरवप्रसारणाय केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य माननीय-कुलपतिना प्रो. श्रीनिवासवारखेडी-महोदयस्य नेतृत्वे भारतसर्वकारस्य-शिक्षणमन्त्रालयस्याधीने संस्कृतसप्ताहमहोत्सव स्यायोजनं प्रचलनमस्ति। तदन्तर्गते कलकातास्थिते श्रीसीतारामवैदिकादर्श-संस्कृतमहाविद्यालये अपि नानाविधैः संस्कृतिकैः शैक्षिकैः च कार्यक्रमैः सह उत्सवः सम्पन्नः। अस्य महाविद्यालयस्य सभापतिः सुब्रह्मण्यशास्त्री शुभारम्भः कृतम्। तत्परं

द्वितीयदिवसे सम्पूर्णरूपेण वैदिकहवनं परिपालनं कृतवन्तः बौद्धदर्शनविभागस्य अध्यापकः डॉ. शान्तनुकुमारचक्रवर्ती महोदयः अपि च सम्पूर्णहवनकृतकार्यं कृतवन्तः प्राचार्यः शोमेशकुमारमिश्रमहाभागः। द्वितीयसत्रे अनुष्ठानस्य मञ्चसंचालनं कृतवान् डॉ. शान्तनुकुमारचक्रवर्ती। इतोपि धन्यवादः डॉ. स्वदेशरञ्जनघोषालमहोदयः। अत्र छात्राः अमरकोषपाठः, श्लोकपाठः, गीतगायनम्, सुभाषितपाठः, संस्कृतिकनाट्यप्रस्तुतयादि कार्यक्रमे आकर्षणानि प्रस्फुटितवन्तः। अत्र प्रायः ७५ छात्राः आसन्।

संस्कृतसप्ताहस्य उद्घाटनं चतुर्थदिनाङ्के कुरुक्षेत्रविश्वविद्यालयस्य संस्कृतप्राध्यापकेन श्रीमता रामचन्द्रवर्येण कृतम्। महोदयेन भाषितं यत् अस्माकं संस्कृतिः चिरप्राचीना अस्ति, अनया संस्कृत्या सह संयोगार्थं संस्कृतभाषा सेतुवत् कार्यं विदधाति। ततः प्रभृतिः छात्रैः प्रतिदिनं वन्दनासभायां मङ्गलाचरणं, संवादः, नाटकं, गीतगानं, श्लोकोच्चारणं, सुक्तिरेखनं, भाषणम्, प्रश्नमञ्चः, ध्येयवाक्यानि इत्यादयः गतिविधयः प्रस्तुताः। अष्टमदिनाङ्के संस्कृतसप्ताहस्य समारोपे विद्यार्थिभिः संस्कृतनृत्यं, समूहगानं, सम्भाषणं, वैदिकमन्त्रपाठः इत्यादि प्रस्तुतम्। विद्यालयस्य प्राचार्यः श्रीनारायणसिंहः छात्रान् प्रति अकथयत् यत् इयं संस्कृतभाषा सकलस्य ज्ञानविज्ञानस्य आधारः अस्ति, अस्यामेव भाषायां सर्वाण्यपि जीवनमूल्यानि विद्यन्ते। संस्कृतपठनेन न केवलं मानवस्य अपितु अस्य जगतः अपि प्रगतिः सम्भवति।

हिमाचलपरिवहनविभागस्य नूतनः अभिलेखः, सार्धैकवर्षे १२३६.५३ कोटिरूप्यकाणि अर्जितानि- मुकेशः अग्रिहोत्री

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्रिहोत्रीः अवदत् यत् परिवहनविभागेन विगतसार्धैकवर्षेषु राजस्वसृजनक्षेत्रे नूतनः अभिलेखः स्थापितः। सः अवदत् यत् २०२४.२५ वित्तवर्षे ११२.१८ कोटिरूप्यकाणां राजस्वं, २०२५.२६ वित्तवर्षस्य प्रथमचतुर्मासेषु एप्रिलमासतः जुलैमासपर्यन्तं ३२४.३५ कोटिरूप्यकाणां राजस्वं प्राप्तम्। विभागेन १६ मासानां अभिलेखकालस्य मध्ये कुलम् १२३६.५३ कोटिरूप्यकाणां राजस्वं प्राप्तम्। एतत् विभागस्य पारदर्शिकायाः, परिष्कारात्मकस्य, कुशलस्य च कार्यव्यवस्थायाः प्रत्यक्षं प्रमाणम् अस्ति। मुकेश अग्रिहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् एषा उपलब्धिः राज्यसर्वकारस्य नीतिनिर्णयैः प्राप्ता अस्ति। सः अवदत् यत् परिवहनविभागस्य भूमिका केवलं वाहनानां संचालने एव सीमितं नास्ति, अपितु राज्यस्य आर्थिकप्रवाहस्य त्वरिततायै एषः प्रमुखः स्तम्भः अस्ति। विभागीयपारदर्शिता, करसंग्रहणस्य तकनीकीव्यवस्थायां परिष्कारः, सार्वजनिकसुविधानां अंकीयकरणे च प्राधान्यं दत्तम्, यत् सकारात्मकं परिणामं दर्शयति। २०२४.२५ वित्तवर्षे भारतीयमोटरवाहनविधानस्य अन्तर्गतं परिपत्रैः, अनुज्ञापत्रैः, दण्डैः च १६०.२८ कोटिरूप्यकाणां राजस्वं प्राप्तम्। राज्यमोटरवाहनविधानस्य अन्तर्गतं टोकनकरः, समग्रशुल्कः, विशेषपञ्जीकरणशुल्कः, एसआरटी, हरितकरं च माध्यमेन ७१२.८२ कोटिरूप्यकाणां आयः प्राप्तम्। एतदतिरिक्तं अन्यशुल्कात् हरितकरादिभ्यः ३९.०८ कोटिरूप्यकाणि प्राप्तानि। अस्मिन् वित्तवर्षे केवलं चतुर्मासेषु ३२४.३५ कोटिरूप्यकाणाम् आयः पञ्जीकृतः, येषु ६३.०९ कोटिरूप्यकाणि आईएमवी- अधिनियमस्य अन्तर्गतं, २५०.०१ कोटिरूप्यकाणि राज्यस्य मोटरवाहन- अधिनियमेन, ११.२५ कोटिरूप्यकाणि च अन्येभ्यः स्रोतेभ्यः अर्जितानि सन्ति विभागीयाधिकारिणां मते एतत् विवरणम् अस्य वित्तवर्षस्य अन्ते यावत् १००० कोटिरूप्यकाणां अधिकं यावत् भवितुं शक्नोति। विभागीयसंरचनायां तान्त्रिकसशक्तिकरणं प्रति विशेषं ध्यानं दत्तम् इति सः अवदत्। वाहनपञ्जीकरणं, अनुज्ञापत्रं, करं, निरीक्षणं च सम्बद्धाः प्रक्रियाः ऑनलाइन पारदर्शी च कृताः, येन करास्तेयस्य सम्भावना न्यूनीकृता, नागरिकेभ्यः स्वद्वारे सुविधाः प्राप्यन्ते।

अधिकारिभ्यः कर्मचारिभ्यः च शुभकामनाः उपमुख्यमन्त्री सर्वेभ्यः अधिकारिभ्यः कर्मचारिभ्यः च एतस्याः उपलब्धेः अभिनन्दनं कृत्वा उक्तवान् यत् एषा उपलब्धिः न केवलं विभागीयदक्षतायाः प्रमाणं, अपि तु राज्यस्य वित्तीयबलं प्रति अपि महत् सोपानम् अस्ति।

गीतानिकेतन-आवासीयविद्यालये सवैभवं सुसम्पन्नः संस्कृतसप्ताहः

हिमसंस्कृतवार्ताः। विद्याभारत्या सञ्चाल्यमाने कुरुक्षेत्रस्थे गीतानिकेतन-आवासीयविद्यालये संस्कृतसप्ताहस्य भव्यम् आयोजनम् अभवत्।

संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनस्य तृतीयदिने नीमचजिल्लाशिक्षाप्रशिक्षणसंस्थानस्य आयोजनम् संस्कृतनाट्यमञ्चेन सह सम्पन्नम्

डाइट- नीमचद्वारा संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी। कार्यक्रमस्य शुभारम्भः अतिथिभिः दीपप्रज्वलनानन्तरं छात्रैः नृत्यरूपेण सरस्वतीवन्दनया अभवत्। ततः नृत्यरूपेणैव स्वागतगीतं प्रस्तुतम्। अतिथीनां परिचयः श्रीदिविजयपालीवालमहोदयेन कृतः। संस्कृतसप्ताहस्य विषयस्य प्रस्तुतिः श्रीमती इन्दिरालोहारमहोदयया कृता। कार्यक्रमे प्रथमवर्षद्वितीयवर्षयोः सर्वेऽपि छात्राः संस्कृतभाषामध्यमेन नानाविधानि प्रस्तुतिः अयोजयन् — एकलगानम्, समूहगानम्, शक्तिस्तोत्रम्, महिषासुरमर्दिनि, शिवताण्डवस्तोत्रम्, संस्कृतगीतं नृत्येन सह, श्लोकाः, सूक्तयः, मन्त्रोच्चारणं च — इत्यनेन आनन्दपूर्णः संस्कृतवातावरणः निर्मितः। अनन्तरं सर्वे संस्थायाः अधिकारीणः स्वस्वविचारान् प्रकटयन्। संस्थानस्य पूर्वप्राचार्यः श्रीचन्द्रप्रकाशशर्मा महाशयः अध्यक्षपदेन आसीनः सन् भाषणं कृत्वा संस्कृतस्य आवश्यकता, महत्त्वं, गौरवशाली इतिहासः, बाल्यकाले संस्कारप्रेरणा च, एषां संरक्षणाय उपदेशं दत्तवान्। सर्वे छात्राणां उत्साहवर्धनं कृत्वा प्रशंसा च अकुर्वन्, यतः अल्पसमयेऽपि अद्भुतं प्रदर्शनं कृतम्। प्रयत्नेन वयं सर्वे सहजतया संस्कृतं अधिगन्तुं शक्नुमः, गर्वोऽपि अस्माभिः कर्तव्यः यतः अस्माकं जन्मभूमिः आर्यावर्ते अस्ति, अस्माकं प्राचीना संस्कृतिः संस्कृतमूलका एव।

कार्यक्रमस्य मुख्यातिथिः श्रीगोवर्धनसोनिगरामहोदयः — वरिष्ठः समाजसेवी, यः विगतत्रिंशत् वर्षेषु नानाविधानि सामाजिकदायित्वानि वहन् अद्यापि अखिलभारतीयसंस्कृतभारतिसंघटनस्य

विभागसंयोजकपदे शिक्षाक्षेत्रे कार्यरतः — स्वभाषणे सर्वेषां संस्कृतज्ञानाभावसन्देहं निवारयामास। सः प्रदर्शितवान् यत् प्रत्येकः जनः स्वजीवनस्य प्रतिदिनं संस्कृतं प्रयुङ्क्ते, चैतत् अत्यन्तं सरलम् अस्ति। विदेशेषु अपि संस्कृतभाषया प्रगल्भे उन्नये च प्रयासाः क्रियन्ते, संस्कृतं अनिवार्यरूपेण पठ्यते। उदाहरणतया सः उक्तवान् यत् लन्दनस्थितायां ऑक्सफर्डविश्वविद्यालये अब्राहम् लिंकन विद्यालये संस्कृतं अनिवार्यम् अस्ति। अन्येषु अपि अनेकेषु राष्ट्रेषु संस्कृतमाध्यमेन शिक्षां उच्चकोटी नयितुं प्रयत्नाः भवन्ति। नासा संस्थायां च कथं प्रकारेण अन्तरिक्षे संदेशाः संस्कृतभाषायामेव प्रेष्यन्ते, येन तेषां विज्ञानं सरलतया ज्ञायते, संस्कृतभाषायाः प्रयोगः अस्माकं सर्वेषु उत्सवेषु, पर्वेषु, जीवनसंस्कारेषु इत्यादिषु कथं दृश्यते — एतत् अपि विवेचितम्। मृत्युना अनन्तरं अपि ये पुण्यफलाः सन्ति ते संस्कारैः, संस्कृत्या, संस्कृतेः च एव लभ्यन्ते इति उक्तवान्। सर्वान् छात्रान् संस्कृतसप्ताहस्य अभिनन्दनं कृत्वा गर्वं व्यक्तवान्, सर्वेषां प्रशंसा च अकरोत्। "अयं श्रेष्ठः कार्यक्रमः भवद्भिः अत्र आयोजितः, संस्कृतरक्षणाय अयं प्रथमः चरणः अस्ति, अतोऽहं आशां करोमि यत् 'चरेवेति-चरेवेति' मन्त्रेण एषः अनवरतः प्रवहतु" इति आशीर्वाचनानि दत्तानि।

अन्ते कार्यक्रमस्य आभारप्रदर्शनं सुश्रीवर्षाभारतीमहादय्या कृतम्। कार्यक्रमस्य सफलसंचालनं प्रथमवर्षस्य प्रशिक्षणां अंकितकुमारबन्धुना कृतम्। शान्तिमन्त्रेण विसर्जनं सम्पन्नम्। कार्यक्रमे सर्वे अधिकारी-कर्मचारी-प्रथमद्वितीयवर्षप्रशिक्षिणः च उपस्थिताः आसन्।

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी। दिनाङ्क ६तः आरभ्य १२ दिनाङ्कपर्यन्तं डाइट- नीमचसंस्थया संस्कृतसप्ताहस्य समारम्भः कृतः, यः सम्पूर्णं भारतवर्षे हर्षोल्लासेन आयोज्यते। अस्य आयोजनस्य घोषणा स्वर्गीयप्रधानमन्त्रिणा अटलबिहारीवाजपेयी महोदयेन संवत्सरे 2001 तमे कृतवन्तः। तदैव प्रभृति देशे सर्वत्र संस्कृतवर्षं च संस्कृतसप्ताहः च आयोज्यते। श्रावणपूर्णिमायाः दिने 'संस्कृतदिवसः' इति निर्णयः अपि भारतस्य तदा प्रधानमन्त्री स्वर्गीया इन्दिरा गान्धी महोदयया 1969 तमे वर्षे कृतः। तस्यानुसारं जिलाशिक्षणप्रशिक्षणसंस्थायां नीमचनगरे अपि संस्कृतसप्ताहस्य आयोज्यते स्म। प्रथमदिने D.El.Ed. पाठ्यक्रमे अध्ययनशीलाः सर्वे छात्राः तिलकं कृत्वा सर्वान् प्रति संस्कृतसप्ताहस्य हार्दिकशुभकामनाः समर्पितवन्तः। द्वितीयदिने कार्यक्रमस्य आरम्भः द्वितीयवर्षस्य छात्रा सुहानी बैराग्यया सरस्वतीवन्दनया कृतः। ततः परम् उपस्थितैः अतिथिभिः सरस्वत्याः मूर्तेः माल्यार्पणं कृतम्। तदनन्तरं ग्रन्थपूजनं च समूहमार्गेण सम्पन्नम्। ततः संस्कृतसेवी दिग्विजय पालीवालेन संस्कृतविषये प्रास्ताविकं भाषणं समर्पितम्। तेन संस्कृतभाषायाः महत्त्वं, आकर्षणं च सर्वेषां निर्दिष्टम्। रक्षाबन्धनस्य दिनं श्रावणीपूर्णिमा इति स्मरयित्वा, तेन समस्तैः स्वगृहेषु अपि संस्कृतभाषायाः प्रयोगः करणीयः इति आग्रहः कृतः। तेन श्रीमद्भगवद्गीतायाः द्वादश अध्यायस्य अर्थभावसहितं सामूहिकपाठनं अपि कारितम्। मुख्यअतिथिरूपेण अनिलसिंह सिसोदिया, संस्कृतप्रेमी, समाजसेवी च बजरंगदलस्य जिलासहसंयोजकः, छात्रान् प्रति संस्कृतस्य, संस्कृतेः च शक्तिपूजनाय प्रेरणा दत्तवान्। तेन शास्त्रशिक्षायाः शस्त्रशिक्षायाः च भारतवर्षे समानं महत्त्वं इति उद्घोषितम्। तेन एव उक्तं यत् विवेकपूर्वकं धर्मरक्षणं करणीयम्, संस्कृतभाषायाः माध्यमेन एव एतत् साध्यम्। इतिहासे प्रसिद्धानां वीर-वीराङ्गनानां चरित्राणाम् अध्ययनं अपि करणीयम्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षतां वर्षा भारती, हिन्दीविषयव्याख्यात्र्याः, कृतवत्याः। तया संस्कृतभाषायाः महत्त्वं विस्तारतः प्रदर्शितम्। पुस्तकज्ञानभण्डारप्रभारी मुकेश पाटीदार अपि स्वविचारान् प्रकटयन्, सर्वेभ्यः संस्कृताध्ययनस्य आग्रहं कृतवान्। तेन उक्तं यत् किञ्चित् प्रयत्नं कुर्वन्तः वयं सहजतया संस्कृतं वदितुं शक्नुमः। कार्यक्रमस्य समापनकाले गीता आरती, जयघोषश्च सर्वैः कृतः। कार्यक्रमस्य संचालनम् सांस्कृतिकगतिविधिप्रभारी इन्दिरालुहारेन कृतम्। आभारप्रदर्शनं विज्ञानविषयव्याख्यात्र्या श्रीमती गायत्रीसापेडिया कृतम्। अस्मिन् आयोजनसत्रे समस्ताधिकारि- कर्मचारि- छात्रछात्राः च उपस्थिताः आसन्।

अमरहुतात्मनो गोलिकाचालकस्य स्वर्गतस्य रावतमनदीपसिंहस्य सप्तम्यां पुण्यतिथौ श्रद्धाञ्जलिसमारोहः

हिमसंस्कृतवार्ता:-

कुलदीपमैन्दोला, छात्रान् सम्बोधयन् अवदत्। यदवैव दिने मध्याह्नौ जम्बूराज्ये बाण्डीपुरस्य गुरेजक्षेत्रे आतङ्कवादिभिः सह युद्धयमानः भारतमातुः रक्षणार्थम् अमरवीरः रावतमनदीपसिंहः शौर्येण नियन्त्रणरेखायाम् आतङ्कानाम् अनुपवेशप्रयासं विफलमकरोत् द्वौ च आतङ्कवादिनौ निजघान। अस्मिन्नेव वीरकर्मणि सः भारतमातुः चरणकमलयोः स्वप्राणान् समर्पितवान्। प्रधानाचार्यः अमुं दिवसं विद्यालयस्य वार्षिककार्ययोजनायां समावेशयितुं प्रतिवर्षमस्मिन् दिने विविधस्तरियाः स्पर्धाः आयोजयितुं च सर्वसमक्षं घोषयामास। ततः परं हरितसेनादेवभूमेः अध्यक्षो नेगिशिवमः आगामियोजनानुसारं विद्यालये चित्रकलास्पर्धायाः आयोजनविषये सूचनां प्राददात्। अस्मिन्नवसरे विद्यालयस्य सर्वे आचार्याश्च, हरितसेनायाः महासचिवः नेग्युत्कर्षः कोषाध्यक्षः धूलियासौरभः स्वयंसेवकाः कोहिसुशान्तः पन्तरूपेशः रावतनेन्सी रावतः क्रतुः नेगिशालिनी चौधरी ईशा इत्यादयः उपस्थिताः

कोटद्वारम्। कण्वनगरीजानकीनगरे स्थिते शर्मरितेशसरस्वती विद्यामन्दिरनामके अन्तर्महाविद्यालये हरितसेनादेवभूमिः कोटद्वारसंस्थया भारतमातुर्वीरसुतस्य अमरहुतात्मनो गोलिकाचालकस्य स्वर्गतस्य रावतमनदीपसिंहस्य सप्तम्यां पुण्यतिथौ श्रद्धाञ्जलिसमारोहः समायोजितः। कार्यक्रमस्य संयोजकः बलोदिरहितः असूचयद् यद् अद्य देशार्थं प्राणान् समर्पितवतः कोटद्वारनगरस्य वीरसूनोः गोलिकाचालकस्य रावतमनदीपसिंहस्य हुतात्मदिवसे श्रद्धाञ्जलि अर्प्यते। कार्यक्रमस्य शुभारम्भे हुतात्मनो माता देवीसुमा प्रधानाचार्यः कुकरेतिमनोजः उपप्रधानाचार्यः कोटनालाऽनिलः समितेरुपाध्यक्षा शर्ममीनाक्षी हरितसेनाध्यक्षश्च नेगिशिवमः भारतमातुस्तथा वीरमनदीपस्य चित्रपटसमक्षं दीपं प्राज्वालयन् पुष्पाणि चार्पयन्। तदनन्तरम् आचार्येण बलोदिरहितेन वीरस्य जीवनवृत्तान्तः सर्वेषां पुरस्तात् प्रास्तौत्। अथ विद्यालयस्य प्रधानाचार्यः कुकरेतिमनोजः

संस्कृतसप्ताहः – परम्परायाः पुनरुद्धारः, राष्ट्रचेतनायाः नवोदयः

डा. रणजीत कुमार तिवारी, सहाचार्योऽध्यक्ष, संस्कृतसर्वदर्शनविभागः
कुमारभास्करवर्मसंस्कृतपुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः, नलबारी, असमः

संस्कृतभाषा भारतस्य आत्मा अस्ति । एषा केवलं वाणी न, अपि तु भारतस्य प्राचीनतमसंस्कृतेः, चिन्तनपरम्परायाः, तथा आध्यात्मिकतत्त्वज्ञानस्य सजीवप्रतिनिधिस्वरूपा वर्तते । अस्याः भाषायाः माध्यमेन एव भारतस्य अखिलवैदिकसाहित्यम्, उपनिषद्सिद्धान्ताः, पुराणप्रबन्धाः, धर्मशास्त्राणि, स्मृतिग्रन्थाः च सम्यग् रचितानि । न केवलं धार्मिकदृष्ट्या, अपि तु सांस्कृतिकदृष्ट्या, भाषिकदृष्ट्या, ऐतिहासिकदृष्ट्या च संस्कृतं भारतवर्षस्य बौद्धिकजीवनस्य मूलदण्डरूपेण प्रतिष्ठितम् । एषा चेतनायाः भाषा । अस्याः माध्यमेन न केवलम् आध्यात्मिकतत्त्वं प्रतिपाद्यते, अपि तु यथार्थजीवनस्य मार्गदर्शनम् अपि लभ्यते । संस्कृतभाषा दिव्यचिन्तनस्य स्वरूपं वहति यत्र ऋषयः, मुनयः च तत्त्वविचारं कृत्वा, जीवनस्य सर्वोच्चमूल्यनिर्णयम् अकुर्वन् । भारतीयऋषिपरम्पराया अमूल्यं ज्ञानं, विशुद्धं विज्ञानं, चिरस्थायिनी नैतिकदृष्टिः च संस्कृताध्ययनेनैव प्राप्तुं शक्यते ।

यदा वयं वेद-उपनिषद्-रामायण-महाभारतादिमहाकाव्यानि पुराणानि, दर्शनानि च पश्यामः, तदा ज्ञायते यत् एतेषु सर्वेषु ग्रन्थेषु संस्कृतभाषाया अद्भुतं योगदानं विद्यते । न केवलम् इतिहासे, अपि तु अद्यतनसमाजे अपि संस्कृतं तत्त्वचिन्तनस्य, मूल्यनिर्माणस्य, तथा मानवीयसम्बन्धानां च सशक्तं साधनं भवति । संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनं प्रतिवर्षं श्रावणमासस्य पूर्णिमायाः पूर्ववर्तिनि त्रीणि दिनानि अनन्तरवर्तिनि च त्रीणि दिनानि सम्मिल्य राष्ट्रीयस्तरे विधीयते । श्रावणपूर्णिमा, या रक्षाबन्धनदिनरूपेण प्रसिद्धा, संस्कृतदिवसस्य रूपेण अपि विशेषतः आचर्यते । एषः सप्ताहः सामान्यतः तस्यैव पूर्णिमायाः साप्ताहिके काले आयोज्यते, यत्र संस्कृतभाषायाः गौरवम्, वैज्ञानिकता च समाजे जागृत्य विविधाः कार्यक्रमाः प्रचलन्ति । एतेन सप्ताहेन विद्यालयादारभ्य विश्वविद्यालयपर्यन्तम्, संस्कृतसंस्थाभिः सह संयुक्तरूपेण च कार्यक्रमः आयोज्यते । भारतसर्वकारेण अपि संस्कृतविभागस्य मार्दवेन एषः उत्सवः समर्थनं लभते । वर्षे 2025 तमे, संस्कृतसप्ताहः 6 अगस्ततः 12 अगस्तपर्यन्तम् आयोज्यते । एषः सप्ताहः केवलं भाषायाः महत्त्वं स्मारयति इति न, अपि तु सांस्कृतिकस्वाभिमानस्य जागरणम्, राष्ट्रचेतनायाः पोषणम्, चिन्तनज्ञानपरम्परायाः पुनरावलोकनं च करोति । ‘संस्कृतसप्ताहः’ इत्येतत् सप्ताहव्याप्यायोजनं न केवलं सांस्कृतिकपरम्परायाः संवर्धनाय आयोज्यते, अपि तु एषः एकः सामूहिकः प्रयासः अस्ति यस्य लक्ष्यम् अस्ति एतस्य अमूल्यं ज्ञानकोशं समाजे पुनः प्रतिष्ठापनम्, बालकानां मनसि संस्कृतभाषां प्रति जिज्ञासां जागरणम्, युवसमाजे गर्वबोधं निर्माणम्, प्रौढेषु पुनः अभिमानसृजनं च । संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनं एकं जागरणम् अस्ति यत्र राष्ट्रे स्वस्य मूलपरम्परायाम् अधिष्ठाय पुनः आत्मसम्बोधनं करोति । अस्मिन् सप्ताहे आयोज्यमानानि विविधकार्यक्रमाः यथा- भाषणानि, नाट्यानि, श्लोकपाठः, निबन्धलेखनम्, गीतनृत्यादिकं केवलम् एकस्य उत्सवरूपेण न, अपि तु शिक्षायाः, संस्कारस्य च राष्ट्रचेतनायाः पोषणाय आयोज्यन्ते । संस्कृतसप्ताहः तु एकम् अमूल्यम् अवसरं वर्तते यः संस्कृतभाषायाः, संस्कृतिपरम्परायाः च पुनरुद्धाराय समर्प्यते । एषः प्रयासः न केवलं भूतकालस्य स्मरणम्, अपि तु भविष्यनिर्माणस्य दिशम् अपि प्रदर्शयति । संस्कृतभाषा यद्यपि प्राचीनास्ति, तस्य उपयोगिता, तस्य आवश्यकता तस्य चेतना च अद्यापि जीवति, वर्धते च ।

आधुनिकसन्दर्भे सामाजिकं योगदानम्

आधुनिके युगे विज्ञानप्रौद्योगिकप्रधानव्यवस्थायामपि संस्कृतभाषायाः स्थानं नवतया परिगण्यते । भाषावैज्ञानिकाः, संगणकवैज्ञानिकाः च अस्याः व्याकरणसमृद्धिम्, धातुसंरचनायाः तार्किकतां च प्रशंसन्ति । कम्प्युटरविज्ञानम्, कृत्रिमबुद्धिमत्ता, भाषाविज्ञानं च इत्येतेषु क्षेत्रेषु अपि संस्कृतभाषा विशेषरूपेण मान्यतां प्राप्तवती । **संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनं समाजे अपि पुनः जिज्ञासां जागरयति** — एवं सामाजिकदृष्ट्या अपि एषः सप्ताहः न केवलं भाषायाः जीवन्ततां रक्षति, अपि तु राष्ट्रीयचेतनायाः पुनः प्रज्वलनं करोति । संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनं केवलं उत्सवः न, अपि तु संस्कृतभाषायाः नवोत्थानस्य चिह्नम् अस्ति । एषः सप्ताहः स्मारयति यत् यद्यपि भाषा पुरातना अस्ति, तस्या चेतना नूतनसृष्टि अपि नूतनान् सन्देशान् दातुं समर्था अस्ति । अस्मिन् युगे संस्कृतं केवलं पठनविषयः न, अपि तु सांस्कृतिक-राष्ट्रनिर्माणे एकं सशक्तं साधनं भवति ।

भाषावैज्ञानिकाः संस्कृतस्य धातुप्रणालीम्, व्याकरणनियमस्य सूक्ष्मता-तार्किकतां च विशेषतया प्रशंसन्ति । संगणकज्ञाः च विश्वासं कुर्वन्ति यत् — संस्कृतं machine-friendly भाषा अस्ति, या संगणकविश्लेषणाय तथा कृत्रिमबुद्धेः प्रशिक्षणाय अत्युत्तमा अस्ति । एवम् एषा भाषा अतीतानां केवलं स्मृतिग्रन्थरूपेण न, अपि तु भविष्येऽपि नवविज्ञानविकासस्य आधारभूततत्त्वरूपेण चिन्त्यते । संस्कृतसप्ताहस्य आयोजनं समाजे बहुविधं सामाजिकं योगदानं ददाति । एषः सप्ताहः समाजे पुनरपि संस्कृतभाषायाः विषये जिज्ञासां जागरयति, भावनात्मकसम्बन्धं दृढं करोति च ।

विशिष्टं सामाजिकं योगदानम् — सांस्कृतिकस्वाभिमानस्य जागरणम् — यदा जनाः ज्ञात्वा स्वस्य भाषायाः गौरवम् अनुभवन्ति, तदा ते राष्ट्रे अभिमानम् अनुभवन्ति ।

• भाषायाः वैज्ञानिकत्वे विश्वासः — संस्कृतं केवलं प्रार्थनायाः भाषा न, अपि तु तार्किक-नैसर्गिक-व्यवस्थितभाषा अस्ति इति जनानां बोधः भवति । • एकत्वबुद्धेः पोषणम् — राष्ट्रे बहुभाषाप्रयोगेऽपि संस्कृतं सामाजिकैक्यस्य आधारभूत दृश्यते, या सम्पूर्णभारतस्य बौद्धिक-धार्मिक-नैतिकैक्यं बोधयति ।

“भारतीयभाषासु, संस्कृतौ च साहित्ये च चिरंतनं मूलाधारभूता संस्कृतभाषा अस्ति” – डॉ राम भूषण विजल्वाणः

देहरादूननगरम् । संस्कृतभारती-देहरादूनेन संस्कृतसप्ताहस्य निमित्तेन “संस्कृतं किमर्थम्?” इत्येतत् समाधृत्य विशेषव्याख्यानस्य आयोजनं शर्माकुटिरे, रायपुरचौके, रायपुरे, देहरादूने सानन्दम् अभवत् । एषः कार्यक्रमः संस्कृतभाषायाः महत्त्वं, उपयोगितायां च सार्वकालिकप्रासङ्गिकतायां च सारागर्भितं विमर्शकृतुं, समाजे संस्कृतभाषायाः विषये जागरूकतां आत्मीयतां च सुदृढीकर्तुं च आयोज्यते स्म । अस्मिन् अवसरे संस्कृतभारती-देहरादूनस्य जिलाध्यक्षः डॉ. रामभूषणः बिजल्वाणः स्वीये उद्घोषणे अवदत् यत्संस्कृतं केवलं भाषा न अस्ति, अपि तु भारतीयभाषाणां, संस्कृतेः, साहित्यस्य च मूलाधारभूता अस्ति । एषा समृद्धपरम्परा अस्माकं चिन्तनं, व्यवहारं, दृष्टिकोणं च शताब्दीं यावत् पोषयति स्म । संस्कृतस्य व्यापकः प्रचारप्रसारः अद्यत्वे परमावश्यकः यः भविष्यति संततये ज्ञानसंस्कारैः सह सम्बद्धां स्थापयितुं समर्थः भवेत् । कार्यक्रमस्य प्रस्ताविकम् उद्घोषणं विभागसंयोजकः नागेन्द्रदत्तव्यासः कृतवान् । सः अवदत् यत् “विषयोपस्थाने आत्मानं ज्ञातुं, स्वसंस्कृतिं च अवगन्तुं संस्कृताध्ययनं नितान्तं आवश्यकम् । यदि वयं संस्कृतेः सह सम्बद्धा भविष्यामः, तर्हि आत्मसत्त्वेन सह राष्ट्रचेतनाया अपि सम्बद्धा भविष्यामः ।” मुख्यवक्त्ररूपेण जनपदमन्त्री डॉ. प्रदीपः सेमवाल महोदयः स्ववक्तव्ये विशेषतः एषां विषयाणां विवेचनं कृतवान् यत् “यदि बाल्यकालात् एव गृहेषु संस्कृतस्य वातावरणं निर्मायते, श्लोकाः, गीतानि, संभाषणं च संस्कृतेः नियमितं प्रयोगः गृहेषु दृश्यते, तर्हि दीर्घकालिकेन प्रभावेन संस्कारयुक्तः समाजः निर्मातुं शक्यते । कार्यक्रमस्य विशेषसत्रे पूर्वविस्तारकः विशालप्रसादभट्टः उपस्थितानां प्रतिभागिनां कृते संस्कृतसंभाषणस्य प्रशिक्षणं दत्तवान् । डॉ. आनन्दमोहनजोशी सरलपद्धत्या माध्यमेन संस्कृतगीते दैनिकवार्तालापस्य प्रयोगं अपि दर्शितवान् । अतिथिपरिचयः खण्डसंयोजकेन नीतीशमैठाणिना कृतः । धन्यवादज्ञापनं सहखण्डसंयोजिका डॉ. बीना पुरोहिता रायपुरखंड सहसंयोजिका समस्तवक्त्र, विद्यार्थिगणान्, अतिथीन् च प्रति आभारं व्यक्तवती । कार्यक्रमस्य सञ्चालनं सम्पर्कप्रमुखः धीरजमैठाणी कृतवान् । संचालनावसरे सः संस्कृतप्रचारस्य विविधयोजनानां विषये अपि जानकारीं दत्तवान् । समापनसमये छात्रसंयोजिका कनिकाधिल्लियालः शान्तिमन्त्रेण कार्यक्रमस्य समापनं कृतवती । अस्मिन् अवसरे कृष्णा, मनीषा, पूनम, मनु यादव, खुशबू थापा, कार्तिक मिश्रः, अञ्जु, सुनीता नेगी, अञ्जली, प्रभा पुरोहिता, विनीता इत्येवं बहवः छात्राः, शिक्षकगणः, सामाजिककार्यकर्तारः, संस्कृतप्रेमिणः नागरिकाः च प्रेम्णा उपस्थिताः आसन् । संस्कृतभारती-देहरादूनस्य पदाधिकारिणः समस्तसंस्कृतप्रेमिभ्यः, विद्वज्जनभ्यः, नागरिकेभ्यश्च ससौजन्यम् आवाहनं कुर्वन्ति यत् ते आगामिषु आयोजनेषु अपि सपरिवारं सहभागित्वं कुर्वन्तु, संस्कृतभाषायाः नवजागरणे च सक्रियं योगदानं ददन्तु । एषः कार्यक्रमः स्वलक्ष्ये सफलः जातः च, प्रदेशे संस्कृतभाषायाः, साहित्यस्य, संस्कृतेः च विषये नवचेतनायाः, नवोत्साहस्य च सञ्चारकः सिद्धः अभवत् ।

"लौकिकन्यायकोशः"

"लौहचुम्बकन्यायः"

स्वस्य प्रदेशे एव वर्तमानम् अपि लौहचुम्बकं लौहकलशान् आकर्षयति । एतावदेव न तेषु लौहकलेषु आकर्षणशक्तिम् अपि जनयति । एवं सांख्यदर्शनोक्तः पुरुषः बुद्धिं प्रेरयित्वा बुद्धिं चेतनायुक्ताम् इव करोति । वेदान्तशास्त्रेऽपि अस्य न्यायस्य प्रयोगः क्रियते । एवं स्वतः निष्क्रियम् अपि वस्तु अन्यद् वस्तु क्रियायुक्तं करोति इत्यर्थे अस्य न्यायस्य प्रयोगः क्रियते ।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकरपुणे/ महाराष्ट्रम्

कुरुक्षेत्रविश्वविद्यालयस्य प्राच्यविद्यासंस्थाने दशदिवसीया पाण्डुलिपिप्रशिक्षणकार्यशाला सम्पन्ना भारतस्य सर्वमपि ज्ञानं प्राचीनपाण्डुलिपिषु विद्यमानम् अस्ति

हिमसंस्कृतवार्ता: कुरुक्षेत्रम्। भारतसर्वकारस्य प्रयत्नेन अधुना पाण्डुलिपिम् आधृत्य सर्वत्रापि अनुसंधानकार्यं प्रचलति। अस्यामेव धारायां केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य अष्टादशी इति योजनायां कुरुक्षेत्रविश्वविद्यालये दशदिवसीया पाण्डुलिपिप्रशिक्षणकार्यशाला आयोजिता। कार्यशालायाः आयोजनं प्राच्यविद्यासंस्थानस्य एवं पालिप्राकृत-संस्कृतविभागस्य संयुक्तत्वाधाने अभवत्। अस्यां कार्यशालायां पञ्चविंशतिः प्रतिभागिनः भागम् अवहन्। सर्वे प्रतिभागिनः काशीकांगडीकुरुक्षेत्रविश्वविद्यालयाणां शोधच्छात्राः प्राध्यापकाः चासन्। प्रथमदिवसे विश्वविद्यालयस्य कुलसचिवेन डॉ वीरेन्द्रपालमहोदयेन दीप्रज्वलनं विधाय कार्यशालायाः उद्घाटनं कृतम्। संस्थानस्य निदेशिका प्रो.कृष्णादेवी महोदया कार्यशालायाः भूमिकां कथयन्ती अतिथिभ्यः स्वागतकुसुमानि अप्रकटयत्। आदौ प्रथमः प्रशिक्षकः डॉ कीर्तिकान्तशर्मा प्राचीनलिपीनाम् इतिहासं विकासक्रमं च वर्णयन् सर्वप्राचीनां ब्राह्मीलिपिम् अपाठयत्। महोदयः ब्राह्मीलिपेः वर्णमालां, संयुक्ताक्षराणि वाक्यरचनाञ्च अबोधयत्। द्वितीयतृतीयदिवसयोः डॉ

प्रियंकरमिश्रः शारदालिपिम् अपाठयत्। चतुर्थदिवसे सर्वे प्रतिभागिनः पाण्डुलिपिकेन्द्रे प्राचीनग्रन्थानाम् अवलोकनम् अकुर्वन्। अग्रिमपञ्चदिनेषु प्रशिक्षकरूपेण लिपिविशेषज्ञौ डॉ सुरेन्द्रशर्मा डॉ जयप्रकाशशर्मा च प्रशिक्षणम् अयच्छताम्। आदौ ताभ्यां सूचीकरणं, संग्रहकरणं संरक्षणं च महता विस्तरेण बोधितम्। ततः देवनागर्यां सम्पादनकार्यं कथं विधेयमिति बोधितम्। अष्टमनवमदिवसयोः पाण्डुलिपिं स्वीकृत्य शोधकार्यस्य विधिः उक्तः।

सुप्रसिद्धानां पाण्डुलिपिग्रन्थानां परिचयः अपि कारितः।

अन्तिमदिवसे सर्वे प्रतिभागिनः ब्राह्मीलिप्यां प्रस्तुतीकरणम् अकुर्वन्। संस्कृतविभागस्य पूर्वविभागाध्यक्षेण डॉ ललितकुमारगौडेन मुख्यभाषणं प्रस्तुतम्। कार्यक्रमस्य संयोजकः डॉ विनोदकुमारशर्मा सर्वेभ्यः कृतज्ञताम् अप्रकटयत्। प्रो. कृष्णादेवी सर्वेभ्यः प्रतिभागिभ्यः प्रमाणपत्राणि अयच्छत्। अस्मिन् कार्यक्रमे डॉ विजयश्रीः, डॉ तेलुराम्, डॉ कृष्णः आर्यः चोपस्थिताः अभवन्।

वयं स्वदेशाय जीविष्यामः देशाय च प्राणं त्यक्ष्यामः - मुख्यमन्त्री योगी

मुख्यमन्त्रिणा काकोरीरेलकार्यशताब्दी उत्सवे देशभक्तेः आह्वानं कृतम्। हिमसंस्कृतवार्ता लखनऊनगरम्, 8 अगस्तमासः। मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः शुक्रवासरे काकोरी-रेल-एक्शन-शताब्दी-उत्सवस्य समापनसमये वर्तमान-पीढीं देशभक्तिं स्वदेशीं च स्वीकुर्वन्तु इति आह्वानं कृतवान्। देशस्य स्वतन्त्रतायै स्वप्राणान् बलिदानं कृतवन्तः क्रान्तिकारिणः श्रद्धांजलिम् अर्पयन् योगी इत्यनेन उक्तं यत् स्वदेशी अस्माकं जीवनस्य उद्देश्यं भवेत्, स्वदेशी अस्माकं जीवनस्य मन्त्रः भवेत्, स्वदेशीयाः कृते जीविष्यामः, स्वदेशाय मरिष्यामः। यदा भारतं देशभक्तेः एतस्य ऊर्ध्वतायाः सह अग्रे गमिष्यति तदा विश्वस्य कोऽपि शक्तिः भारतस्य हानिं कर्तुं न शक्नोति। सः अवदत् यत् एषः स्वातन्त्र्यसन्देशः अस्मान् सर्वान् अस्मिन् उद्देश्येन अग्रे गन्तुं प्रेरयति। मुख्यमन्त्री शहीदस्मारके आयोजिते कार्यक्रमे उपस्थितः भूत्वा काकोरी रेलकार्ये शहीदानां देशपुत्राणां नमस्कारं कृत्वा श्रद्धांजलिम् अर्पितवती। मुख्यमन्त्री आयोजनस्थले पीपलवृक्षमपि रोपितवान् तथा च लघुबालिकानां हस्तेन राखी बद्धवान् अपि च कन्याभ्यः मिष्ठानं चॉकलेटं च उपहाररूपेण दत्तवान्। तदनन्तरं सः संग्रहालये सेल्फी, फोटोशूट अपि कृतवान्। मुख्यमन्त्री मञ्चे शहीदसैनिकानां परिवारजनानां कृते अपि अभिनन्दनं कृतवान्, तथैव काकोरी-रेल-एक्शन-घटना-आधारितं पुस्तकं अपि विमोचितवान् अस्मिन् काले संस्कृतिविभागेन सांस्कृतिककार्यक्रमाः अपि आयोजिताः, येषु काकोरी-रेल-क्रिया-प्रसङ्गः प्रस्तुतः।

काकोरी क्रान्तिकारिणः देशभक्तेः ज्वालाम् प्रज्वलितवन्तः

अत्र सम्बोधने मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् १९२५ तमे वर्षे अगस्तमासस्य ९ दिनाङ्के काकोरीनगरे महान् क्रान्तिकारिणः आङ्ग्लसर्वकारस्य कोषं गृहीत्वा तस्य धनस्य स्वातन्त्र्यसङ्घर्षे उपयोगं कृतवन्तः। तेषां कृते या देशभक्तेः ज्वाला प्रज्वलितः तस्य परिणामः अस्ति यस्य परिणामः १९४७ तमे वर्षे देशः स्वतन्त्रः अभवत्। तस्मिन् रेलकार्ये केवलं ४६०० जनाः लुण्ठिताः इति सः स्मारयति स्म, परन्तु तान् ग्रहणे आङ्ग्लसर्वकारेण १० लक्षाधिकं व्ययः कृतः ते क्रान्तिकारिणः (पंडितरामप्रसाद बिस्मिलः, अशफकुल्ला खानः, ठाकुर रोशनसिंहः, राजेन्द्रनाथ लाहिरी इत्यादयः विविचारेण फाँसीः कृताः। योगी उक्तवान् यत् चन्द्रशेखर आजादः ब्रिटिशसर्वकारस्य हस्ते न पतितः, परन्तु सः स्वयं युद्धं कुर्वन् शहादतम् अवाप्तवान्। अद्यत्वे एषः शताब्दीपर्वः तान् महान् क्रान्तिकारिणः स्मरणार्थं महान् दिवसः अस्ति। अस्माकं वर्तमानपीढीयाः कृते एषा नूतना प्रेरणादायिनी अस्ति। गृहे त्रिवर्णं, मनसि देशभक्तिं संकल्पयोगी उक्तवान् यत् अद्य अस्माकं संकल्पः जनानां मनसि देशभक्तिभावना पुनः स्थापिता भवेत्। सः प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य आह्वानं पुनः उक्तवान्, प्रत्येकस्मिन् गृहे तिरङ्गः उत्थापितः भवेत् इति अवदत्। हर ग्राम तथा नगरपालिका निकाय, वाई में तिरंगा यात्रा करनी चाहिए, यह हमारी स्वाधीनता के अमृत महोत्सव का महत्त्व होगा। सः अवदत् यत् एषः तिरङ्गध्वजः प्रत्येकस्य गृहस्य उपरि भवेत् तथा च वयं सर्वे विभाजनकारी योजनानां भङ्गं कृत्वा तिरङ्गायात्रायाः माध्यमेन देशस्य एकतायाः सन्देशं अग्रे नेतुम्। यदि वयं एतेन संकल्पेन अग्रे गच्छामः तर्हि पुनः एकवारं प्रत्येकं भारतीयं स्वेन सह संयोजयितुं एषः स्वतन्त्रतायाः उत्सवः सफलः सिद्धः भविष्यति। देशस्य स्वातन्त्र्यदिवसस्य अवसरे प्रधानमन्त्रिणा देशवासिनां कृते एषः संकल्पः दत्तः। भारतीयसेनायाः शौर्यं, शौर्यं च प्रत्येकं भारतीयं सर्वदा आदरं कृतवान्। अधुना एव शत्रुदेशेन भारते आरोपितस्य युद्धस्य प्रतिक्रिया भारतस्य वीरसैनिकैः ऑपरेशन सिन्दूरद्वारा एतावता शीघ्रतायाः प्रतिक्रिया कृता, समग्रं विश्वं भारतस्य शौर्यं बलं च स्वीकृतवती अस्ति। अधुना स्वदेशी जीवनस्य मन्त्रः भवेत्, न तु विदेशीयवस्तूनामुपभोग्यमानम् उक्तवान् यत् देशस्य आर्थिकबलं राष्ट्रनिर्माणेन सह अपि सम्बद्धम् अस्ति तथा च यदा वयं विदेशीयवस्तुनि क्रीणामः तदा न केवलं अस्माकं धनं विदेशं गच्छति, अपितु आतङ्कवादस्य अतिवादस्य च समानं धनं उपयुज्यते।

देवभूमि-द्वारका जनपदस्य जामखंभालिया नगरस्य संस्कार एज्युकेशन ट्रस्टस्य एस एन डी टी माध्यमिक विद्यालये "संस्कृत पुस्तक प्रदर्शनी" प्रदर्शिता

हिमसंस्कृतवार्ता: - जगदीश डाभी महोदयः, श्री परेशभाई महता महोदयः, श्री (गुर्जरप्रान्ततः)। देवभूमि-द्वारका जनपदस्य जामखंभालिया नगरस्य संस्कार एज्युकेशन ट्रस्टस्य एस एन डी टी माध्यमिक विद्यालये "संस्कृत पुस्तक प्रदर्शनी" प्रदर्शिता जाता कार्यक्रमे नोडल श्री माडम महोदयः, श्री पाथर महोदयः, ट्रस्टस्य प्रमुखः श्री परागभाई बरछा महोदयः, श्री रोहिणीबेन ओझा महोदया, श्री नटुभारती महोदयः, प्राथमिक शिक्षणाधिकारीश्री मधुबेन भट्ट महोदया, श्री डो पडीया महोदयः, अपि दर्शिता। श्री परागभाई बरछा महोदयः श्री मनुभाई पाबारी महोदयः, श्रीपरबतभाई गढवी

महोदयः, श्री संदीप नकुमः (GEB) श्री पी डी नकुमः (पत्रकारश्री) श्री हिताक्षी खेतीया, श्री विजय कटारीया, श्री किरणबेन सरपदडीया, श्री डोंगर महोदयः (जनपदस्य मुख्य ग्रंथपालः) आदौ महानुभावाः उपस्थिताः आसन्। नगरस्य अन्य विद्यालयः दासु गल्स विद्यालयस्य छात्राः अपि उपस्थिताः आसन्। पुस्तक प्रदर्शनी तथा दूरदर्शने मल्टी मिडीया माध्यमेन चित्र प्रदर्शनीयाः अपि दर्शिता। श्री परागभाई बरछा महोदयः छात्राणां कृते प्रेरकः उद्बोधनं कृतवान्।